

Viltvårdarna Morten Hansen och Klaus Sloth har huvudansvaret för att Danmark hålls fritt från vildsvin. Här vid en av foderplatserna i sydöstra hörnet av Jylland som alla övervakas med ätelkameror.

FOTO: GÖRAN BERGLUND

De håller Danmark

GRÅSTEN, DANMARK
Deras uppdrag är att hålla Danmark fritt från vildsvin och i juni kunde viltvårdarna Klaus Sloth och Morten Hansen meddela att målet var uppnått.

– Från början var vi tveksamma om det skulle lyckas, säger de.

Det är i ett kontor i Naturstyrelsens lokaler som strategin läggs upp för hur vildsvinen ska jagas. Tavlan på väggen med bilder, kartor, ringar och pilar för osökt tankarna till någon polisserie på TV.

– Titta på de här fläckarna. Sådana djur är tacksamma för oss eftersom de är lätta att känna igen, säger Klaus Sloth och pekar på vildsvinsfamiljen på en av bilderna.

Morten Hansen konstaterar att det i början var en läroperiod. Både han och Klaus Sloth har över 30 år i tjänst som viltvårdare på den statliga myndigheten men uppdra-

gets karaktär ställer speciella krav. Det säger sig självt att de allra sista djuren alltid blir svårare att lokalisera.

– Vi kan mycket mer nu om hur vildsvinen uppträder. Vi har lärt oss att se vilken väg de går in i ett skogsområde och vilken väg de lämnar. Utifrån den kunskapen kan vi planera jakten, säger Morten Hansen.

Lantbrukarna hjälper till

När Danmark 2018 beslutade sig för att hålla landet fritt från vildsvin fanns det uppskattningsvis 50–100 djur, nästan alla i det sydöstra hörnet närmast den tyska gränsen. Det är på den östra sidan i gränstrakterna som den bördiga lerjorden finns och dessutom riklig förekomst av ekträd vilkas ollon är ett av vildsvinens favoritfoder.

I modern tid har det kommit in vildsvin i Danmark sedan 2003 och i vissa fall har de rört sig så långt norrut som Haderslev på södra Jyllands östkust. De vildsvin som funnits längre norrut i landet har i regel smitt

” Vi har fått god hjälp av lantbrukarna, särskilt mjölkbönder.

Klaus Sloth.

från olika hägn. Klaus Sloth medger att det har gått bättre än väntat att reducera stammen till noll.

– Vi har fått god hjälp av lantbrukarna, särskilt mjölkbönder som inte vill ha sina vallar sönderböckade. Naturstyrelsen ingår avtal med markägare som ger oss tillåtelse att jaga vildsvin på deras mark. Det är faktiskt bara en som har varit emot och han är enbart skogsägare, säger han.

Lockar med majs och tjära

Tillsammans ger vi oss av några kilometer västerut till en av de 70–80 foderplatser som Naturstyrelsen använder sig av. Klaus Sloth och Morten Hansen har med sig en hink med majs respektive tjära.

– Det kvittar hur djupt du gräver ned majs-kornen, nog lyckas de finna dem. De bryr sig kanske inte nu på hösten när det finns så mycket annat att äta men absolut på vintern, berättar Klaus Sloth.

Morten Hansen smetar tjäran på en träd-

Arbetet med att hålla Danmark fritt från vildsvin organiseras från Naturstyrelsens kontor i Gråsten. Viltvårdaren Klaus Sloth visar anslagstavlan där han och kollegerna sätter upp aktuella fotografier och kartor.

Majs är det foder som fungerar allra bäst. Vildsvinen bökar upp det nästan oavsett hur djupt kornen grävs ned.

Morten Hansen penslar på ytterligare tjära på en hög trädstubbe vid foderplatsen, ett säkert sätt att locka vildsvinen.

Danmark

- **Det var 2018** som danska folketingset i nästan total politisk enighet beslutade att landet skulle hållas fritt från vildsvin. Anledningen var i första hand att förebygga spridning av den afrikanska svinpesten som vid introduktion i Danmark riskerar att kosta den stora grisnäringen mångmiljardbelopp.
- **I december 2019** slutfördes arbetet med att uppföra ett 1,5 meter högt viltstaket utmed gränsen mot Tyskland.
- **Sedan 2018** har det fram till oktober 2021 fallits 158 vildsvin varav cirka 95 procent skjutits på privat mark. Den absoluta merparten av jakten genomförs av Naturstyrelsens anställda.

KÄLLA: NATURSTYRELSEN

FOTO: DBOCK

FAKTA: Vildsvinstrycket ökar på den tyska sidan

- Medan Danmark är mer eller mindre fritt från vildsvin **ökar trycket på den tyska sidan** om gränsen i Schleswig-Holstein.
- **2011 sköts cirka 9500** vildsvin i Schleswig-Holstein och 2020 hade antalet fällda djur mer än **fördubblats till 19500**.
- Ökningen och introduktionen av afrikansk svinpest i gränsområdet mot Polen samt senast vid Östersjökusten utanför Rostock har gjort tyskarna **mer öppna för fällfångst**, något som tidigare undvikits.

KÄLLA: MORTEN HANSEN, NATURSTYRELSEN

fritt från vildsvin

stubbe intill. Det är en klassisk och övertäffad metod att fånga vildsvinens intresse och doften sprider sig på långt håll.

Nyckeln till att kunna jaga är de ätelkameror som dinglar vid varje foderplats och som sänder bilder så fort något rör sig framför dem. Därför börjar i regel viltvårdarnas arbetsdag med att gå igenom bilderna i sina telefoner. Det är inte heller bara vildsvin som är av intresse eftersom de också har i uppdrag att jaga till exempel mårhund.

– Sedan får vi tips när folk ser vildsvinen. De är snabba på att rapportera och vi upplever att budskapet att Danmark inte ska ha vildsvin har gått fram till allmänheten, säger Morten Hansen.

Svenska fällor bäst

Inledningsvis trodde viltvårdarna mycket på riktigt stora fällor där man kanske kunde fånga 50 vildsvin på en gång. Det har i stället visat sig att standardmodellerna, som svenska Pantera, är de som fungerar bäst. Ungefär

” Vi kan mer nu om hur vildsvinen uppträder.

Morten Hansen.

20 procent av de fällda vildsvinen har fångats i fällor varav Klaus Sloth och Morten Hansen själva byggt en variant med hjälp av armeringsjärn.

Men merparten skjuts med traditionell jakt. Klaus Sloth klättrar upp i ett av de 30 jakttrösk som Naturstyrelsen köpt från Tyskland. De är klädda invändigt med isolering och var en nödvändighet för att ha det närgorlunda bekvämt i väntan på att vildsvinen ska dyka upp.

– I perioder har vi arbetat mycket kvällar och nätter vilket stundtals har varit jobbigt. Men nu när vi bara har några enstaka vildsvin kvar kan vi känna lite saknad, säger Klaus och Morten håller med.

Kommer in från Tyskland

Det var Klaus Sloth som i juni fällde det sista vildsvinet. Sedan dröjde det till den 28 augusti innan det konstaterades att det åter fanns vildsvin på den danska sidan gränsen. Vid tidpunkten för Land Lantbruks besök i

slutet av oktober räknar viltvårdarna med att det finns en eller möjligtvis två galtar.

– Staketet mot Tyskland begränsar antalet, det är ingen tvekan om den saken. Men det finns ju öppningar där de kan ta sig igenom och så har vi exempel på vildsvin som med stor sannolikhet har simmat över Flensborgsfjorden till den danska sidan, säger Klaus Sloth.

Hur ser ni på den svenska situationen med förmodligen över 400 000 vildsvin?

– Om man verkligen vill reducera antalet skulle jag i första hand rekommendera att använda större fällor. En natt fångade vi 14 stycken på det viset, säger Klaus Sloth.

– Eller ring till oss! säger Morten Hansen och skrattar.

Göran Berglund 010-184 42 83
goran.berglund@landlantbruk.se

